

กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง พ.ศ. ๒๕๖๓
The Greater Mekong Subregion Economic Cooperation Program Strategic
Framework 2030 (GMS 2030)

บทสรุปผู้บริหาร

ร่างกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง พ.ศ. ๒๕๖๓ หรือ GMS 2030 ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาอนุภูมิภาคในอีกหนึ่งทศวรรษข้างหน้า บนพื้นฐานของความร่วมมือและการบูรณาการในประเด็นสำคัญต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง และต่อยอดจุดแข็งซึ่งเป็นที่ยอมรับของแผนงานความร่วมมือ GMS ในประเด็นความเชื่อมโยง รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานที่มุ่งเน้นโครงการเพื่อการพัฒนา ทั้งนี้ กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 อาศัยความเป็นเจ้าของและความเป็นผู้นำจากประเทศสมาชิก มีความสอดคล้องกับแผนการพัฒนาระดับชาติ ผ่านการผสมผสานแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของความสำเร็จของการดำเนินยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ และโครงการต่าง ๆ ในทศวรรษที่ผ่านมา รวมทั้งการปรับเปลี่ยนประเด็นการพัฒนาเพื่อให้ตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกและภูมิภาค

ถึงแม้ว่าประเทศสมาชิกได้มีการตอบสนองอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถควบคุมสถานการณ์ของการแพร่ระบาดและอัตราการเสียชีวิตได้ อย่างไรก็ดี ประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงยังคงได้รับผลกระทบอย่างหนักจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกยังต้องเผชิญหน้ากับภาวะเศรษฐกิจถดถอย ซึ่งเป็นความท้าทายที่สำคัญที่สุดในรอบ ๒๙ ปี หลังจากการก่อตั้งแผนงานความร่วมมือ GMS การแพร่ระบาดฯ ส่งผลกระทบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจรายได้ และการจ้างงาน ตลอดจนยังเป็นภัยคุกคามต่อความสำเร็จในการขจัดความยากจนทั้งภายในประเทศ และในระดับอนุภูมิภาค ทั้งนี้ แผนงานความร่วมมือ GMS สามารถตอบสนองต่อการแพร่ระบาดอย่างทันทั่วทั้งที่ โดยสร้างความเกื้อกูลต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาของแต่ละประเทศ

กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ได้สร้างกรอบความร่วมมือสำหรับอนุภูมิภาคเพื่อดำเนินการตอบสนองร่วมกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงระยะยาว ๗ ประการ ดังนี้

- ๑) ความเสี่ยงในการเผชิญกับโรคระบาด
- ๒) การเติบโตของเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวและภัยคุกคามต่อการค้าเสรี
- ๓) ความยากจนและการเพิ่มขึ้นของความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ
- ๔) ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงและภัยคุกคามจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติและปัญหามลพิษต่าง ๆ
- ๕) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการเข้าสู่ยุคดิจิทัล
- ๖) การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร และ
- ๗) การขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว

ผลกระทบจากกระแสการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีความรุนแรง อีกทั้งยังถูกซ้ำเติมจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 จึงได้สร้างกรอบในระดับภูมิภาคที่เข้มแข็งเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายเหล่านี้

กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 มีวิสัยทัศน์เพื่อปูทางสู่ “อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงที่มีการบูรณาการรุ่งเรือง ยั่งยืน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” และได้กำหนดพันธกิจใหม่เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว คือ “ความร่วมมือในอนุภูมิภาคที่ให้ความสำคัญกับจุดแข็งในมิติความเป็นชุมชน ความเชื่อมโยง และความสามารถในการแข่งขัน โดยไม่ละทิ้งหลักการของความยืดหยุ่นและความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม การบูรณาการทั้งภายในและภายนอกอนุภูมิภาค ความครอบคลุม เพื่อสร้างชุมชน GMS ที่มีอนาคตร่วมกัน” ซึ่งหลักการดังกล่าวจะถูกนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อริเริ่มภายใต้แผนงานความร่วมมือ GMS นอกจากนี้ แนวทางการดำเนินงานที่สร้างสรรค์ยังมีความจำเป็นต่อการพัฒนาในประเด็นคาบเกี่ยวใน ๖ ด้าน ดังต่อไปนี้

- (๑) **การปฏิวัติทางดิจิทัล** โดยใช้ประโยชน์จากศักยภาพของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล และให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ๑) นโยบายและกฎระเบียบด้านดิจิทัล ๒) ความเชื่อมโยงด้านอินเทอร์เน็ต ๓) การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และระบบการชำระเงิน ๔) การให้บริการทางโลจิสติกส์และการพัฒนาทักษะ ๕) ความเสี่ยงจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งนี้ กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 จะสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างครอบคลุม รวมไปถึงการนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ โดยเน้นไปด้านการขนส่ง พลังงาน การเกษตร การท่องเที่ยว สาธารณสุข การค้า เมืองอัจฉริยะ วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็กและขนาดย่อม รวมถึงความร่วมมือในสาขาใหม่ ๆ เช่น การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และโทรคมนาคม ทั้งนี้ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ เป็นแรงขับเคลื่อนที่นำไปสู่การปฏิวัติด้านเทคโนโลยีของประเทศสมาชิก โดยความร่วมมือด้านเทคโนโลยีของบางประเทศสมาชิกได้มีบทบาทสำคัญในการจำกัดการแพร่ระบาดฯ รวมถึงช่วยให้เศรษฐกิจดำเนินต่อไปได้ในช่วงที่มีแพร่ระบาดฯ
- (๒) **การยกระดับแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่** ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเครือข่ายระเบียงเศรษฐกิจพื้นที่ชายแดนที่มีพลวัต ตลอดจนกลุ่มเมืองที่มีความสามารถในการแข่งขันและเชื่อมต่อกับพื้นที่ชนบท
- (๓) **การหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และการเสริมสร้างศักยภาพ** ส่งเสริมการหารือเชิงนโยบายและกฎระเบียบ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างสูงสุดจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของคลังสมอง (Think Tanks) มหาวิทยาลัย และหุ้นส่วนการพัฒนา สร้างเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งรวมถึงการอภิปรายเชิงนโยบายระหว่างประเทศสมาชิก รวมทั้งประเทศและอนุภูมิภาคอื่น ๆ นอกจากนี้ สนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในอนุภูมิภาค GMS ภายใต้การยกระดับโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรร่วมกับแผนงาน BIMP-EAGA (บรูไนดารุสซาลาม - อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ฟิลิปปินส์) IMT-GT (อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย) และ GMS
- (๔) **การแก้ไขปัญหาที่นำโดยภาคเอกชน** โดยใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญและการจัดหาเงินทุน การหาแนวทางการแก้ปัญหาจะพิจารณาจากทั้งมุมมองของภาครัฐและภาคเอกชน การหาแหล่งเงินทุนที่มีความหลากหลายมากขึ้น การสนับสนุนเวทีหารือระหว่างภาครัฐและเอกชนในสาขาความร่วมมือสำคัญ ตลอดจนการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับสภาธุรกิจ GMS
- (๕) **GMS เป็นกรอบความร่วมมือที่เปิดกว้าง** ส่งเสริมแผนงานความร่วมมือ GMS ให้เป็นเวทีความร่วมมือที่เปิดกว้างต่อข้อริเริ่มความร่วมมือในภูมิภาคอื่น ๆ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจจิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือที่หลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ ข้อริเริ่มสายแถบและเส้นทาง กรอบความร่วมมือระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ

สามฝ่ายอินโดนีเซีย – มาเลเซีย – ไทย และกรอบความร่วมมือแม่โขง – ล้านช้าง¹ นอกจากนี้ กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ยังจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้นของหน่วยงานระดับท้องถิ่น หุ้นส่วนการพัฒนา นักวิชาการ ภาคประชาสังคม เพื่อใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญและการจัดหาแหล่งทุน โดยเฉพาะในสาขาการพัฒนาใหม่และสาขาความร่วมมือที่มีความซับซ้อน

(๖) กรอบผลลัพธ์ จัดทำกรอบผลลัพธ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล ตลอดจนการสร้างระบบที่สามารถตรวจสอบได้

กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ๓ เสาหลักที่มุ่งเน้นในการสร้างจิตสำนึกร่วมของ “ความเป็นชุมชน” บรรลุผลในการเพิ่ม “การเชื่อมโยง” และยกระดับ “ขีดความสามารถในการแข่งขัน” นอกจากนี้ อาจรวมถึงการแสวงหาความร่วมมือในสาขาอื่น ๆ ตามความต้องการของประเทศสมาชิกเพื่อให้สามารถรับมือกับความท้าทายของอนุภูมิภาคได้อย่างทันที่

เสาหลักที่ ๑: ความเป็นชุมชน ในช่วง ๒๘ ปีที่ผ่านมา ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกลำดับแรกซึ่งผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ และช่วยสร้างความรู้สึกร่วมกันของความเป็นชุมชนที่มีขนาดร่วมกันที่ลึกซึ้ง กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 จะสนับสนุนการพัฒนาชุมชน GMS ที่มีความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ได้สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสุขอนามัย สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสะอาด รวมถึงการประสานความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพของระบบสาธารณสุขในระดับประเทศเพื่อป้องกันโรคระบาด การแพร่ระบาดฯ ได้เน้นย้ำความสำคัญในการรับมือที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อฟื้นฟูความสัมพันธ์ที่แย่งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ป่า เนื่องจากการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- วาระการพัฒนาด้านสุขภาพของ GMS จะให้ความสำคัญกับการควบคุมโรคติดต่อ ผ่านการเฝ้าระวังและการจำลองการเดินทางข้ามพรมแดน การแลกเปลี่ยนข้อมูล การนำกฎระเบียบระหว่างประเทศด้านสุขภาพและการเตรียมพร้อมรับมือกับโรคระบาดไปปฏิบัติ กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ตั้งเป้าที่จะเร่งรัดให้มีการนำหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าซึ่งเป็นบริการสาธารณะที่สำคัญของภูมิภาคไปปฏิบัติใช้ผ่านการเพิ่มศักยภาพของระบบสาธารณสุขเพื่อป้องกัน ตรวจจับ และตอบสนองต่อภัยคุกคามทางสาธารณสุข เช่น การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ และโรคระบาดอื่น ๆ การสนับสนุนประเทศให้ปฏิบัติตามระเบียบนานาชาติขององค์การอนามัยโลก การประยุกต์ใช้หลักการ “สุขภาพหนึ่งเดียว” (One Health) การยกระดับการป้องกันแก่ชุมชนที่เปราะบางและผู้พลัดถิ่น การเสริมสร้างขีดความสามารถและความร่วมมือข้ามพรมแดนเพื่อจัดการประเด็นทางสาธารณสุข และการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ เพื่อยกระดับความเป็นผู้นำและการตัดสินใจเชิงนโยบายของความร่วมมือด้านสุขภาพระดับอนุภูมิภาค
- กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ยังให้ความสำคัญกับความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมและความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศจะได้รับการจัดการผ่านเทคโนโลยีสีเขียว การปกป้องระบบนิเวศและกระบวนการทางนิเวศวิทยาที่สำคัญ นโยบายด้านการสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการจัดการความเสี่ยงทางภัยพิบัติ โดยแนวทางการจัดการเหล่านี้จะให้ความสำคัญต่อชุมชนในฐานะผู้ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การดำเนินงานที่เป็นระบบเพื่อส่งเสริมให้ประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานภายใต้แผนงานความร่วมมือ GMS โดยให้ความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน พลังงานหมุนเวียน การจัดการภูมิประเทศที่เท่าทันต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการขยะอย่างยั่งยืนโดยเฉพาะในทะเลและแม่น้ำ และการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก

¹ กรอบความร่วมมือแม่โขง – ล้านช้าง และ กรอบความร่วมมือล้านช้าง – แม่โขง เป็นกรอบความร่วมมือเดียวกัน ซึ่งจะใช้ชื่อกรอบความร่วมมือฯ ดังกล่าวแทนซึ่งกันและกันภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 นี้

เสาหลักที่ ๒: ความเชื่อมโยง กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 จะส่งเสริมการเชื่อมโยงทั้งภายในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอื่น ๆ ในเอเชีย ในมิติของการขนส่งและพลังงาน

- ในด้านการขนส่ง กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 จะให้ความสำคัญกับแนวทางการเชื่อมต่อระหว่างรูปแบบของการขนส่ง การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน การปรับปรุงด้านโลจิสติกส์ การจัดการสินทรัพย์ และความปลอดภัยทางถนน อีกทั้ง กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ยังมุ่งเน้นเพื่อสร้างความมั่นใจในการพัฒนาเครือข่ายการขนส่งทางรถไฟ ทะเล แม่น้ำ ท่าเรือบก และเส้นทางน้ำภายในประเทศ ให้รองรับต่อการเพิ่มขึ้นของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของ GMS และยังคงคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม รวมถึงให้ความสำคัญกับการลงทุนในท่าอากาศยานต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมต่อกับภูมิภาคอื่น ๆ ของทวีปเอเชียและโลก เช่นเดียวกับการพัฒนาถนนสายรองให้เชื่อมโยงไปยังระเบียบการขนส่งหลัก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในถิ่นทุรกันดาร ตลอดจนการบูรณาการเส้นทางคมนาคมในเมืองใหญ่ให้เชื่อมต่อกับเครือข่ายการขนส่งของ GMS
- ในสาขาความร่วมมือด้านพลังงาน จะมุ่งเน้นไปที่การค้าพลังงานข้ามพรมแดน และการกำหนดรหัสโครงข่ายพลังงานของอนุภูมิภาค การพัฒนาตลาดพลังงาน และการขยายการลงทุนด้านพลังงานสะอาด โดยให้ภาคเอกชนมีบทบาทมากขึ้น

เสาหลักที่ ๓: ความสามารถในการแข่งขัน กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 มุ่งเน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันภายหลังโรคโควิด-๑๙ โดยการฟื้นฟูและสนับสนุนการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน การเกษตร การท่องเที่ยว การพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ และการทำงานร่วมกันเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปิดกว้าง เท่าเทียม ยุติธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

- ในสาขามุ่งเน้นอำนวยความสะดวกทางการค้าจะเป็นการปรับปรุงให้ระบบศุลกากรมีความทันสมัย และสร้างกฎระเบียบด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งในการเชื่อมโยงกับภาคเอกชน กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 จะสนับสนุนการพัฒนาแพลตฟอร์มการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในอนุภูมิภาค ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์จะมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุนเพื่อลดหรือขจัดอุปสรรคการลงทุนและส่งเสริมการบูรณาการตลาดการลงทุนในภูมิภาค
- ด้านการเกษตร มุ่งเน้นเสริมสร้างความปลอดภัยทางอาหารและมาตรฐานด้านคุณภาพเพื่อขยายการส่งออก ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนานโยบายและมาตรฐานในอนุภูมิภาคให้สอดคล้องกัน กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ยังส่งเสริมแนวทางปฏิบัติด้านการผลิตที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมตลอดห่วงโซ่มูลค่า ตลอดจนรักษาสินทรัพย์ทางธรรมชาติโดยมุ่งเน้นเกษตรกรรายเล็ก และผู้ประกอบการด้านการเกษตรรายย่อย ขนาดเล็ก และขนาดกลาง นอกจากนี้ กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 จะสนับสนุนแนวทางตอบสนองต่อด้านความมั่นคงทางอาหาร และความพยายามในการฟื้นฟูความมั่นคงดังกล่าวในระยะกลางและระยะยาว อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่ส่งผลต่อห่วงโซ่อุปทานการเกษตร
- ในด้านการท่องเที่ยว ประเทศสมาชิกได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ซึ่งรวมถึงให้การสนับสนุนด้านการคลัง การเงิน และการฝึกอบรมสำหรับภาคธุรกิจการท่องเที่ยว ทั้งนี้ เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะสนับสนุนความพยายามในการฟื้นฟูโดยการพัฒนาการท่องเที่ยวมูลค่าสูง และการท่องเที่ยวเมืองรอง รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของทุนมนุษย์ โครงสร้างพื้นฐานด้านการเชื่อมโยง การเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและเอกชน และความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- ในด้านการพัฒนาเมือง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ จะทิ้งร่องรอยเชิงกายภาพและสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจะเป็นบทเรียนแก่คนรุ่นต่อไป โดยแผนงานความร่วมมือ GMS จะมุ่งเน้นไปที่การแก้ไข

ผลกระทบเหล่านี้ ด้วยการกำหนดมาตรการเพื่อตอบสนองต่อวิกฤตในปัจจุบันและอนาคต กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 จะสนับสนุนแนวทางแบบองค์รวมในการวางแผนชุมชนเมืองในอนาคต เพื่อให้เป็นเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความอัจฉริยะ มีความสามารถในการแข่งขัน มีภูมิคุ้มกัน มีความปลอดภัย และครอบคลุม นอกจากนี้ กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ยังส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างเมืองต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของกลุ่มของเมืองใหม่ อันจะทำให้เกิดการประหยัดทางเศรษฐกิจจากการรวมกลุ่มของเมือง การพัฒนาเมืองในพื้นที่บริเวณชายแดน สร้างความเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเขตอุตสาหกรรม รวมไปถึงการปรับปรุงระบบการจัดการขยะและมลพิษในเมืองที่ตั้งอยู่ใกล้กับแม่น้ำและทะเลในอนุภูมิภาค

กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ได้รับการออกแบบให้เป็นเอกสารที่สามารถปรับปรุงได้ตลอด (Living Document) ซึ่งจะช่วยสร้างความยืดหยุ่นให้ประเทศสมาชิก GMS และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการทำงานร่วมกันในพื้นที่ใหม่ ๆ และในสาขาความร่วมมือต่าง ๆ เนื่องจากการพัฒนาที่รวดเร็ว การลำดับความสำคัญของนโยบายที่เปลี่ยนไป ตลอดจนความท้าทายหลายประการที่อนุภูมิภาคต้องเผชิญ

- ด้วยเหตุนี้ แผนงานความร่วมมือ GMS จึงจะต้องสามารถตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ ยิ่งไปกว่านั้น กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 จะสนับสนุนความร่วมมือด้านนวัตกรรมในมิติต่าง ๆ อาทิ เทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีอื่น ๆ แพลตฟอร์มการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โลจิสติกส์ การเคลื่อนย้ายแรงงานและการย้ายถิ่นที่ปลอดภัย การศึกษาและการพัฒนาทักษะ และเขตเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจนการส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างสาขาความร่วมมือ
- โครงสร้างทางสถาบันจะได้รับการยกระดับให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อให้กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ยังคงได้รับประโยชน์จากกลไกเชิงสถาบันของแผนงานความร่วมมือ GMS อาทิ การประชุมสุดยอดผู้นำซึ่งจัดขึ้นทุกสามปี การประชุมระดับรัฐมนตรีประจำปี ตลอดจนการประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและคณะทำงานในสาขาความร่วมมือต่าง ๆ ซึ่งกลไกเชิงสถาบันที่ให้การสนับสนุนแผนงานความร่วมมือ GMS จะยังคงไว้ซึ่งความคล่องตัว มีความสามารถที่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อความท้าทายที่ซับซ้อนมากขึ้นในทศวรรษต่อไป การจัดตั้งสาขาความร่วมมือหรือคณะทำงานใหม่เพื่อสนับสนุนประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญมากขึ้น ได้แก่ การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน
- ร่างขอบเขตการทำงาน (Term of reference : TOR) ของคณะทำงานในสาขาความร่วมมือต่าง ๆ จะได้รับการแก้ไขตามความเหมาะสม และจะมีการจัดตั้งเวทีหารือใหม่ เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนและสถาบันทางวิชาการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นและวาระเร่งด่วนตามที่ระบุในกรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 ได้อย่างยืดหยุ่น โดยสำนักเลขาธิการของธนาคารพัฒนาเอเชีย จะเป็นหน่วยงานกลางของแผนงานความร่วมมือ GMS และจะมีบทบาทในการสนับสนุนมากขึ้น ทำหน้าที่เป็นผู้กระจายองค์ความรู้ เงินทุน และเป็นตัวแทนที่จะทำงานร่วมกับฝ่ายเลขาธิการระดับชาติของประเทศสมาชิก เพื่อประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชน และดำเนินกิจกรรมภายใต้แผนงานความร่วมมือ GMS รวมไปถึงการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา นอกจากนี้ จะสนับสนุนการจัดตั้งฝ่ายเลขาธิการและการประชุมระดับรัฐมนตรีในบางสาขา รวมไปถึงการส่งเสริมบทบาทของเวทีหารือระดับผู้ว่าราชการจังหวัด (Governors' Forum) และสภาธุรกิจ (GMS Business Council)
- นอกจากนี้ จะดำเนินการส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนงานความร่วมมือและระบบการติดตามประเมินผล ทั้งนี้ กรอบการลงทุนระดับภูมิภาคของแผนงานความร่วมมือ GMS จะได้รับการปรับเพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดทำโครงการ โดยจะระบุความพร้อมของโครงการ ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคม แนวทางปฏิบัติที่ดีทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมถึงมาตรฐานการจัดการโครงการ เพื่อ

ดึงดูดความสนใจจากหุ้นส่วนการพัฒนาและภาคเอกชนมากขึ้น ทั้งนี้ จะมีกรอบผลลัพธ์ (GMS Result Framework) เป็นเครื่องมือติดตามและประเมินผลความสำเร็จของร่างกรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030

กรอบยุทธศาสตร์ GMS 2030 มีวัตถุประสงค์ที่จะพลิกโฉมแผนงานความร่วมมือ GMS ให้มีกลไกเชิงยุทธศาสตร์มากขึ้น เพื่อสนับสนุนการหารือเชิงนโยบายในระดับสูง การส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และเน้นการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการกำหนดมาตรฐานด้านกฎระเบียบให้เป็นแบบเดียวกัน เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการสาธารณะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
